

EKONOMİ RAPORU

Ekonomik Arařtırmalar Bölümü

Ocak 2021

Gündem – Tuğrul Belli	2
Bütçe ve Kamu Finansmanı	3
Ödemeler Dengesi ve Dış Ticaret	4
Üretim ve Büyüme	5
Enflasyon ve Faizler	6
Parasal Göstergeler	7

STOKLARA DEĞİL, AKIMLARA BAKMAK DAHA DOĞRU!

Merkez Bankası'nın ortodoks politikalara geri dönmesi sonucunda kurlarda ve dolayısıyla da ekonomide göreceli bir stabilite kazanıldığı muhakkak. Bu durumun ne kadar devam edebilir olduğu ise analistlerin de sık sık sorguladığı bir durum. Ancak, Türkiye'nin çift paralı bir ekonomi olması nedeniyle geçmişte kurlarda oluşan stabilitenin ekonomik aktiviteye çoğu zaman pozitif yönde etki yaptığını da gördük. Bu durum özellikle 2003-2008 yılları arasında geçerliydi. Öte yandan, her ne kadar bugün Dünyadaki likidite o günlerden çok daha fazla ise de, pek çok sebepten dolayı Türkiye'nin yabancı sermaye çekme potansiyeli o günlerdeki gibi yüksek değil maalesef. Bu nedenle doğru ve gerçekçi bir para politikasına dönüş ekonomide bir istikrar sağlasa da büyüme oranları eski seviyelerde olmayacaktır. Gene de senenin 2. yarısında enflasyondaki düşüşe paralel olarak faizlerin de indirilmiş ve pandeminin de büyük ölçüde bertaraf edilmiş olması varsayımları altında seneyi % 4-5'lik bir büyüme ile kapatma olsalığı da yok değil.

Hal böyle iken, ekonominin salt para politikası ile çözülemeyecek bazı temel sorunları olduğu da bir kısım yorumcu tarafından defaatle ifade edilmekte. Ancak gündeme getirilen bu "sorunlar" hep stok sorunları. Son döneme kadar çok zayıflamış olan akımları tesis edebilirsek, bu sorunlar da ortadan kalkacaktır:

Kamu borç stoğu - Türkiye'nin özellikle yabancı para cinsinden borç stoğunu göz ardı edebilecek bir lüksü yok. Nihayetinde, Türkiye dolar basmıyor. Ancak son dönemlerde yurtiçi yatırımcılara da döviz tahvili ihraç edilmesi ile birlikte Hazine'nin YP yükümlülükleri hızlı bir artış göstermiş vaziyette. 2019 sonunda toplam merkezi yönetim borç stoğunun yüzde 49'u döviz cinsiyken, 11 ay gibi kısa bir sürede bu oran yüzde 58'e çıkmış. Bu durumun yeni Hazine ve MB yöneticileri tarafından bir risk unsuru olarak görülmesi, ve bundan sonra bu tip ihraçların yapılmayacak olması doğru bir yaklaşım. Yurtdışından borçlanma limitleri konusunda (faizine katlandığın sürece) şu anda bir sıkıntı yok. Son 3.5 milyar dolarlık ihaleye gelen 15 milyarlık teklif bunu gösteriyor.

Düşük döviz rezervleri - Tabii, Türkiye konusundaki diğer bir endişe konusu da bu sefer de "stoğu fazlasıyla düşük olan" bir değer: Merkez Bankası'nın döviz rezervleri. Gerçekten de özellikle geçen yıl 130 milyar dolar tezgah altı satışların da sonucunda rezervler kritik bir noktaya geriledi. Hesaplaması konusunda çeşitli tartışmalar olsa da, genelde dünyada kabul görmüş brüt rezervler üzerinden yapılan hesaplama göre döviz rezervleri 13 Kasım'da 82.3 milyar dolara kadar gerilemişti. Ancak para politikasında atılan doğru adımlar sayesinde 8 Ocak itibarıyla rezervler 92.5 milyar dolara çıkmış durumda. Tabii ki, hala yetersiz, ama en azından istikamet doğru yolda.

Cari Açık – 2020'de 38,5 milyar dolar civarında oluşacak cari açık millî gelirin yüzde 5'ini aşan bir büyüklüğe ulaştı. Bu durumda turizm gelirlerindeki büyük düşüşün tabii ki önemli bir etkisi var. (Nitekim 20 milyar dolar gibi bir net kayıp sözü konusu.) Ancak COVID-19'un turizmi kötü vuracağı geçen sene Mart'ta belli olmuştu. Bunu bilerek ekonominin aşırı ısıtılması ve bu süreçte anormal miktarda döviz rezervi harcanması ciddi bir politika hatasıydı. Ancak, bugünden geleceğe baktığımızda aynı oranlarda bir cari açık fiilen mümkün gözüküyor. Kısaca, yüksek cari açık ciddi bir sorun, ama bugünün sorunu değil.

Bankaların batık krediler portföyü – Kasım itibarıyla bankacılığın takipteki alacakları 150 milyar TL. Ayrılan karşılıklar ise bundan fazla: 197 milyar TL. Tartışma konusu olan ise 360 milyar TL'yi geçmiş olan "yakın izlemedeki krediler". Karşılık ayırma şartlarının gevşetilmesiyle aslında takipteki alacaklara alınması gereken pek çok kredinin yakın izlemede olduğu iddia ediliyor. Bu verinin kamu-özel banka ayırımındaki kırılımını bilmiyorum. Ancak ağırlıklı olarak kamu bankaları olması muhtemel. Bunlar da ara ara yapılacak sermaye enjeksiyonları ile yüzdürüleceklerdir. Özel bankalarda ise ekonomik stabilitede devamlılık sağlanabilirse artan kârlılık ile birlikte bu problem 2-3 senelik bir vadede tamamen çözülebilir.

Sonuç olarak "stok" durumu gözümüzü korkutabilir. Ancak doğru uygulamalar yaparak, iç ve dış yatırımcıların güvenini yeniden tesis ederek, bir anlamda açılmış olan devreleri geri bağlayarak durmuş olan "akımlar" tekrar harekete geçirilebilir. Gerçekçi bir para politikasına geri dönüş bunun ilk adımıydı, nitekim etkisi de görüldü. Ancak, bundan sonra diğer güven sağlayıcı adımların da atılması gerekiyor.

t.belli@turkishbank.com

BÜTÇE VE KAMU FİNANSMANI

Bütçe açığı tahminlerin çok altında kaldı

- Yılın ilk yarısında yaratılan kredi ivmesi sayesinde artan ekonomik aktivite aynı zamanda bütçe gelirlerinin de tahminlerin ötesinde artmasını beraberinde getirdi. Covid19 öncesinde yasalastığı için 2020 Bütçesi üzerinden bir analiz yapmanın anlamı yok. Ancak ekim sonunda yayınlanan YEP'te 2020 bütçe açığı tahmini 239 milyar TL idi. Gerçekleşme ise 173 milyar TL oldu. Arada 66 milyar gibi büyük bir fark var. Anlaşılan Maliye uzmanları Ekim'de bile 2 aylık gelir-gider dengesini doğru tahmin edememişler.

- Bütçe aralıkta geçen seneye göre %28 artışla 40.7 milyar açık verdi. %32 artan harcamalarda bu ay gene en dikkat çekici olanı 52.5 milyar TL ile SGK açıklarıydı. Gelir tarafında ise vergilerde %30'a yakın bir artış söz konusu.

- 12 aya baktığımızda esasen SGK'ya transferler dışında diğer kalemlerin enflasyona yakın seviyelerde artış kaydettiği görülüyor.

(Pandemi döneminde sağlık harcamalarında ekstra artış olması ise gayet makul). İkinci büyük kalem olan personel harcamaları ise yaklaşık enflasyon kadar artmış.

- Takip ettiğimiz vergilere baktığımızda ise geçmiş aylarda olduğu gibi en yüksek artışın dahilide alınan KDV'den geldiği görülüyor. Son çeyrekteki artış ortalaması %90'a yakın. Bu da son çeyrek büyümesinin beklentiler üzerinde gelebileceğini göstermekte.

- Son ayda artan faizlere rağmen sene sonu kampanyalarının da etkisiyle motorlu taşıtlar vergisindeki artış yüksek kalmaya devam etti.

- Geçen ay 2021 Bütçesi 1,346 milyar giderler, 1,101 gelirler ve 245 milyar TL açık olarak meclisten geçti. 2020'deki gerçekleştirmelere göre giderlerde %12, gelirlerde ise %7 artış söz konusu. Henüz pandemi tedbirlerinin devam ettiğini dikkate aldığımızda özellikle gider artışının düşük kaldığı söylenebilir.

- Hazine geçen ay için planlamış olduğu 17.6 milyar TL karşılığı kadar yurtdışı borçlanmayı Ocak ayında fazlasıyla gerçekleştirdi. 20 Ocak'ta 3.5 milyar dolar borçlandı. Mart'ta ise 4.5 milyar dolar civarında bir dış borç ödemesi söz konusu. Ancak bu ayki borçlanma ve Hazine'nin toplam YP mevduatı geri ödemede bir zorluk yaşanmayacağını gösteriyor.

MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ	2019 Aralık	2020 Aralık	Artış	2019	2020	Artış
Harcamalar	104.609.145	138.249.564	32,2%	1.000.026.856	1.202.236.469	20,2%
1-Faiz Hariç Harcama	100.444.212	133.360.205	32,8%	900.087.216	1.068.274.160	18,7%
Personel Giderleri	17.048.905	18.073.477	6,0%	249.892.167	287.768.675	15,2%
Sosyal Güv.Kur. Devlet Primi	3.643.578	3.886.705	6,7%	43.045.248	48.285.558	12,2%
Mal ve Hizmet Alımları	17.386.413	21.719.613	24,9%	84.362.536	96.398.807	14,3%
Cari Transferler	38.255.046	52.532.950	37,3%	400.315.617	497.989.476	24,4%
Sermaye Giderleri	17.482.977	25.907.102	48,2%	80.717.069	92.911.410	15,1%
Sermaye Transferleri	2.970.686	5.947.401	100,2%	16.316.461	15.170.563	-7,0%
Borç Verme	3.656.607	5.292.957	44,8%	25.438.118	29.749.671	16,9%
2-Faiz Harcamaları	4.164.933	4.889.359	17,4%	99.939.640	133.962.309	34,0%
Gelirler	72.800.128	97.559.034	34,0%	875.279.586	1.029.493.304	17,6%
1-Genel Bütçe Gelirleri	70.103.944	93.419.505	33,3%	847.692.224	1.000.038.914	18,0%
Vergi Gelirleri	60.617.777	78.469.405	29,4%	673.859.718	833.062.294	23,6%
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.643.204	1.396.665	-15,0%	93.717.969	59.409.995	-36,8%
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	-2.297.710	344.649	-115,0%	6.993.442	10.430.055	49,1%
Faizler, Paylar ve Cezalar	7.997.293	11.586.214	44,9%	64.488.378	88.434.090	37,1%
Sermaye Gelirleri	2.030.894	1.522.466	-25,0%	7.107.366	7.533.512	6,0%
Alacaklardan Tahsilat	112.486	100.106	-11,0%	1.525.351	1.168.968	-23,4%
2-Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	2.289.045	3.639.977	59,0%	20.924.633	21.692.000	3,7%
3-Düzen. ve Denet. Kurumlarının Gelirleri	407.139	499.552	22,7%	6.662.729	7.762.390	16,5%
Bütçe Dengesi	-31.809.017	-40.690.530	27,9%	-124.747.270	-172.743.165	38,5%
Faiz Dışı Denge	-27.644.084	-35.801.171	29,5%	-24.807.630	-38.780.856	56,3%

SEÇİLMİŞ VERGİLER	tem	ağu	eyl	eki	kas	ara
Gelir Vergisi	-0,9%	5,3%	-4,3%	3,4%	9,3%	8,3%
Kurumlar Vergisi	-22,8%	62,5%	-41,7%	-51,7%	14,5%	12,1%
Dahilde Alınan KDV	52,1%	56,6%	33,6%	120,2%	81,6%	74,6%
Petrol ve Doğalgaz	9,7%	33,5%	11,7%	18,7%	15,3%	13,3%
Motorlu Taşıtlar	712,2%	370,5%	320,5%	287,5%	254,4%	171,5%
Dayanıklı Tük. Malları	226,1%	172,1%	108,6%	62,5%	25,0%	37,2%
BSMV	-0,8%	34,8%	103,7%	25,1%	2,9%	23,9%
Gümrük Vergileri	42,6%	78,6%	62,9%	53,9%	90,8%	42,2%
İthalde Alınan KDV	23,1%	38,2%	57,1%	40,4%	80,4%	30,1%
Damga Vergisi	118,3%	123,7%	121,4%	115,6%	115,6%	120,7%
Harçlar	96,6%	70,4%	34,5%	16,9%	20,8%	-12,7%

HAZINE FİNANSMAN PROGRAMI			
(Milyar ₺)	Ocak 2021	Şubat 2021(*)	Mart 2021(*)
Ödemeler	39,1	51,6	68,0
İç Borç Servisi	37,2	45,8	31,2
Anapara	17,5	38,2	24,1
Faiz	19,7	7,6	7,1
Dış Borç Servisi	1,9	5,8	36,7
Anapara	0,4	1,1	31,0
Faiz	1,5	4,6	5,8
Finansman	39,1	51,6	68,0
Borçlanma Dışı Kaynaklar (2)(3)	13,8	11,1	36,7
Borçlanma	25,4	40,4	31,2
Dış Borçlanma (2)	0,0	0,0	0,0
İç Borçlanma	25,4	40,4	31,2
Piyasadan İhale Yoluyla İç Borçlanma	24,4	37,7	30,0
Doğrudan Satışlar (4)	0,0	1,6	0,0
Kamuya Satışlar	1,0	1,1	1,3

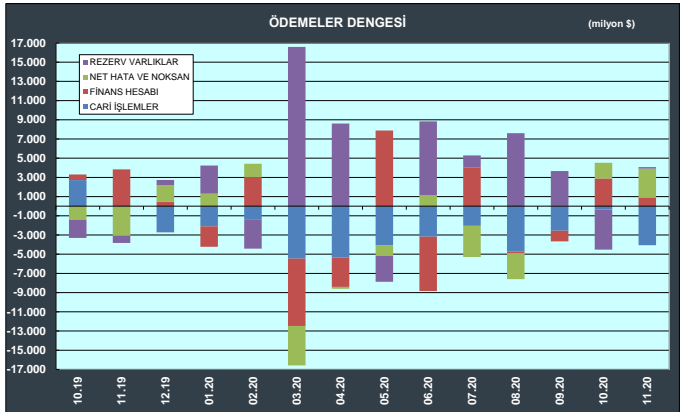
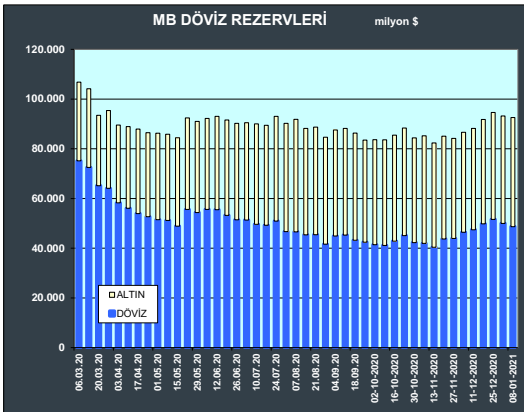
ÖDEMELER DENGESİ ve DIŞ TİCARET

Bu kur düzeyiyle bile dış ticaret açığımız artıyor!

- Aralıkta ithalat %3.3 artarken ihracat %6.4 geriledi. Böylece 2020 yılının tamamında 160.5 milyar dolar ihracat ve 209.5 milyar dolar ithalat gerçekleşmiş oldu. Dış ticaret açığı ise %56 artışla 49 milyar dolara ulaştı.
- Eğer Türkiye ekonomisi pandemiden önce çok sağlam ayaklar üzerinde duruyor olsaydı, bu dış ticaret rakamları için çok da fazla bir şey söylenemezdi. Ancak, ekonomiyi canlı tutmak pahasına faizlerin aşırı düşürülmesi, önemli bir miktar tasarrufun TL'den altına kaymasına yol açtı; bu da ticaret açığı ve dolayısıyla döviz ihtiyacını fazlasıyla artırmış oldu.
- 2020'de altın ithalatı %90 artışla 25 milyar dolar oldu. (Ancak, altın ithalatının sanki bir sanayi maddesi ithalimiş gibi cari denge içerisinde gösterilmesi yanlış. Bu konuda yetkililer yıllardır bir muhasebesel çözüm bulamadı.)
- Öte yandan, altın ve enerji ithalatlarını dışarıda bıraksak bile, nette cari fazla yıl içinde azalmaya devam etti. 2019'da enerji ve altın ithalatını dışta bırakarak hesaplanan ticaret dengesi 23.5 milyar dolar fazla verirken, 2020'de fazla sadece 3.5 milyar dolar oldu.
- Kasımda cari denge 4.1 milyar dolar açık verdi. Böylece 12 aylık kümülatif cari açık da 38 milyar dolar oldu. 2020 toplam cari açığı da 39 milyar dolarla milli gelirin %5.6'sını geçmiş olacak. Son 2 aydır net hata ve noksan kaleminden girişlerin artmış olduğu dikkat çekiyor. Bu girişler Ekimdeki 1.6 milyar dolardan sonra Kasımda da 3 milyar dolar oldu.
- 11 Aralık – 8 Ocak arasında yabancı yatırımcılar nette hisse senetlerinde 600 milyon dolar, DİBS'lerde ise 2.3 milyar dolar alış gerçekleştirdi.

Dış Ticaret	Aralık			Ocak-Aralık		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
Ihracat	14.657	16.923	15,46	171.465	160.547	-6,37
İthalat	19.019	21.054	10,70	202.704	209.435	3,32
Dış Ticaret Hacmi	33.676	37.977	12,77	374.169	369.982	-1,12
Dış Ticaret Dengesi	-4.362	-4.132	-5,28	-31.239	-48.887	56,49
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	77,1	80,4		84,6	76,7	

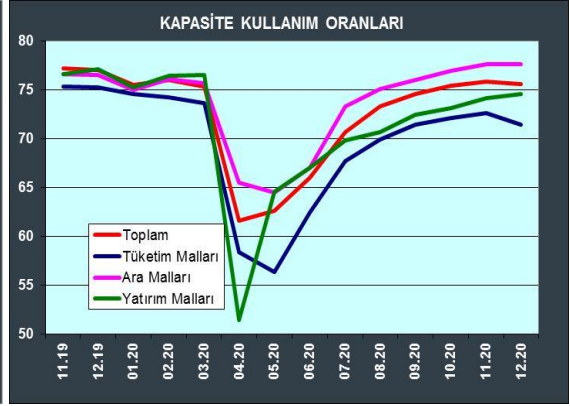
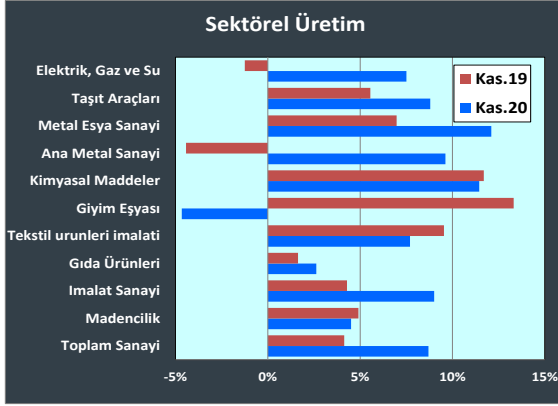
İHRACAT	1 - 31 ARALIK			
	2019	2020	Değişim ('20/19)	Pay(20) (%)
SEKTÖRLER				
I. TARIM	2.258.788	2.603.364	15,3	14,6
II. SANAYİ	11.497.367	13.308.486	15,8	74,6
A. TARIMA DAYALI İŞLENMİŞ ÜRÜNLER	938.477	1.169.636	24,6	6,6
Tekstil ve Hammaddeleri	598.053	769.597	28,7	4,3
Deri ve Deri Mamulleri	114.256	110.420	-3,4	0,6
Halı	226.168	289.618	28,1	1,6
B. KİMYEVİ MADDELER VE MAM.	1.813.830	1.799.736	-0,8	10,1
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1.813.830	1.799.736	-0,8	10,1
C. SANAYİ MAMULLERİ	8.745.060	10.339.114	18,2	57,9
Hazırlanmış ve Konfeksiyon	1.326.372	1.661.882	25,3	9,3
Otomotiv Endüstrisi	2.537.839	2.799.028	10,3	15,7
Gemi ve Yat	111.150	188.151	69,3	1,1
Elektrik Elektronik	973.436	1.221.536	25,5	6,8
Makine ve Aksamları	740.427	834.560	12,7	4,7
Demir ve Demir Dışı Metaller	671.675	820.334	22,1	4,6
Çelik	1.108.324	1.383.280	24,8	7,8
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	279.705	353.776	26,5	2,0
Mücevher	297.820	298.057	0,1	1,7
Savunma ve Havacılık Sanayii	288.648	279.512	-3,2	1,6
İklimlendirme Sanayii	390.571	488.815	25,2	2,7
Diğer Sanayi Ürünleri	19.091	10.205	-46,5	0,1
III. MADENCİLİK	368.117	480.200	30,4	2,7
Madencilik Ürünleri	368.117	480.200	30,4	2,7
T O P L A M (TİM*)	14.124.271	16.392.051	16,1	91,9

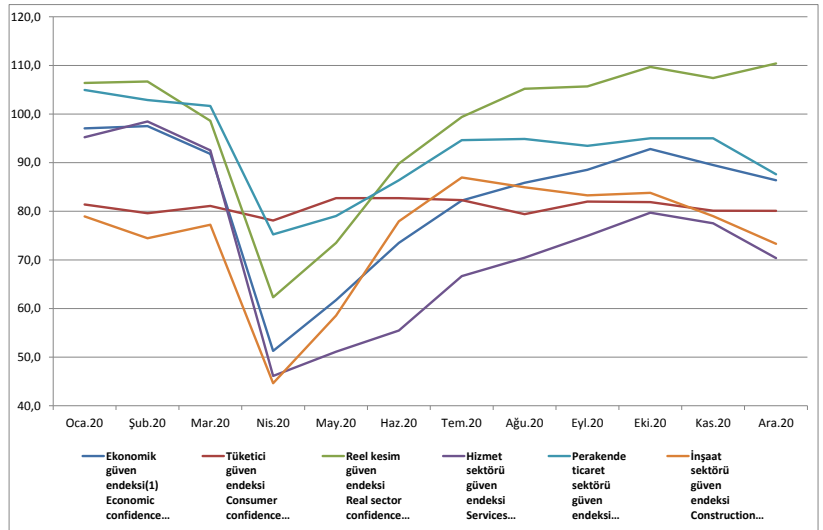
ÜRETİM ve BÜYÜME

Faiz artışları ekonomiyi soğutmaya başladı

- Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi Kasım'da yıllık %11 arttı. Milli gelir hesaplamasında kullanılan ham değerlerle artış ise %12.3 oldu! Madencilik sektörü bir önceki yılın aynı ayına göre %4.6, imalat sanayi sektörü %11.6 ve elektrik-gaz üretimi ve dağıtım sektörü %7,5 arttı.
- Kasımda giyim eşyası sektörü dışındaki tüm sektörlerde üretim artışı gözleniyor.
- Kapasite kullanım oranlarında Mayıs ayından beri ilk defa bir azalma görülüyor. Yatırım malları KKO'su az da olsa artış gösterirken diğerleri düşüşte.

- Kasım'da 51,4 olarak ölçülen manşet PMI Aralık'ta 50,8'e geriledi. Son veri, faaliyet koşullarındaki iyileşmenin sürdüğüne işaret etse de, söz konusu iyileşme son 7 ayın en ılımlı düzeyinde gerçekleşti. COVID-19 salgını ve salgının yayılmasını önlemek için devreye sokulan kısıtlamalar, Aralık'ta üretim ve yeni siparişlerde yavaşlamalara yol açtı. Birçok ihracat pazarında virüsün ikinci dalgasının yaşanmasına bağlı olarak yeni ihracat siparişleri de yavaşladı.
- Aralıkta reel kesim güveninde artış, tüketici güveninde yatay seyir ve diğer güven endekslerinde ise zayıflama söz konusu.
- Büyüme ile ilgili takip ettiğimiz bir başka veri olan elektrik tüketimi ise 4. çeyreğin tamamında %5 artış gösterdi. 3. çeyrekteki artış ise %4.6 idi. Ocak'ın ilk 15 gününde ise %1.6 azalma söz konusu.

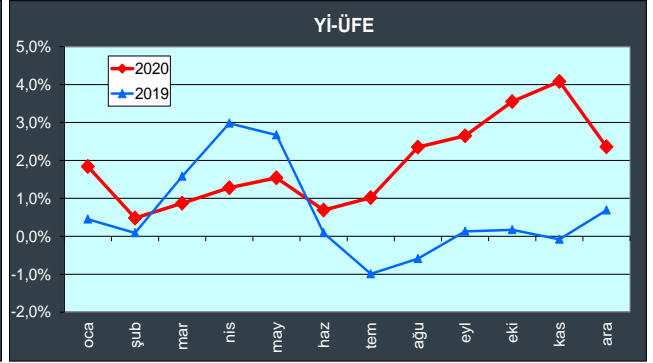
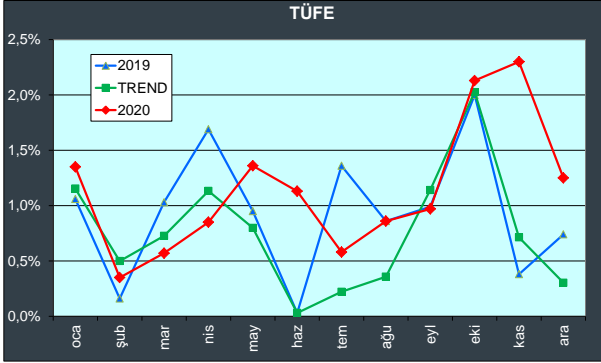

ENFLASYON

Enflasyon riski henüz ortadan kalkmış değil

- Aralıkta TÜFE %1,25, Yİ-ÜFE ise %2,36 arttı. Böylece 12 aylık enflasyon TÜFE’de %14.60, Yİ-ÜFE’de ise %25,15 oldu. Bu ay ana harcama gruplarına göre enflasyona en çok etkiyi %0.58 ile gıda ve %0.41 ile ulaştırma yaptı.

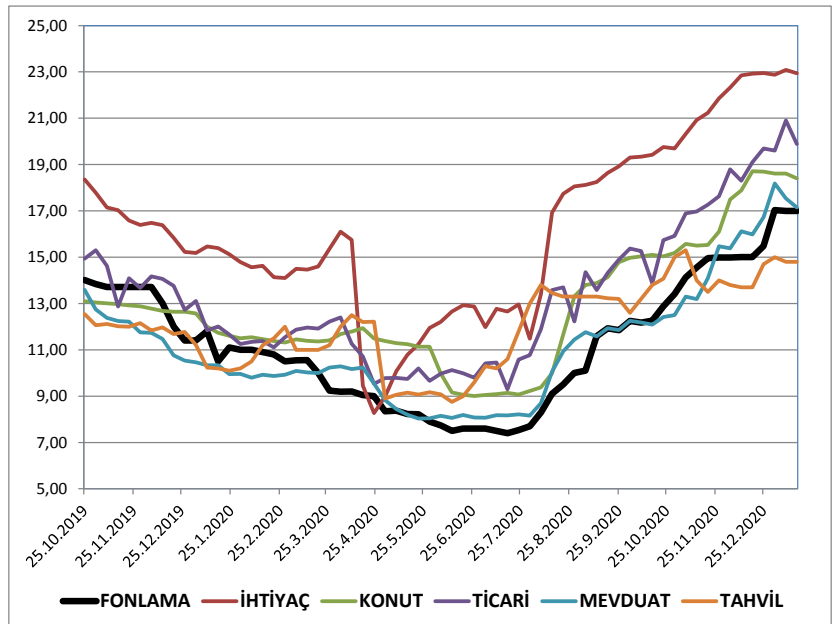

- TÜFE ile yi-ÜFE arasındaki makas giderek açılıyor. Yi-ÜFE %25’in üzerinde seyrederken, TÜFE bunun 10 puan gerisinde. Ekonomi soğutulmaya çalışılıyor olsa da, üreticiler ilk fırsatta maliyet artışlarını nihai ürün fiyatlarına yansıtmak isteyeceklerdir. Ayrıca son dönemdeki gıda ve emtia fiyatlarındaki artışlar da enflasyon üzerinde baskı yapacaktır.
- Grafikten görüldüğü gibi 2020’nin ilk 4 ayında aylık TÜFE artışları 15 yıllık trendin bile altında kalmış durumda. Bu nedenle bu aylarda 12 aylık enflasyonda kalıcı bir düşüş beklemem gerekir. İlk düşüş Mayıs’ta gerçekleşebilir.

FAİZLER

Politika faizi “uzun müddet“ sabit kalacak

- Yukarıda çizdiğimiz enflasyon görünümü esasen Ocak toplantısında da merkezden bir faiz artırımını getirebilirdi. PPK kararı ise politika faizinin %17’de sabit bırakılması yönünde oldu. Ancak karar metninde bugüne kadar kullanılmayan kesin ifadelerle faizin “uzun müddet“ bu seviyede kalacağı ve gerekmesi durumunda ilave sıkılaştırma yapılacağı belirtildi. Piyasanın tepkisine bakıldığında bu ifadelerin faiz artışı kadar etkili olduğu gözüküyor.
- Piyasa faizlerine baktığımızda son bir kaç haftada bir platoya ulaştıkları görülüyor. Ancak, gelinen seviyelerin normal şartlarda ekonomik aktiviteyi yeterince soğutucu olduğu söylenebilir.

PARASAL GÖSTERGELER

PARASAL GÖSTERGELER (milyon YTL)	1 8.1.2021	2 11.12.2020	3 27.12.2019	4 1/2	5 1/3
Dolaşımdaki Para	173.651	180.695	145.007	-3,9%	19,8%
Vadesiz TL Mevduatlar	283.660	293.836	245.924	-3,5%	15,3%
Vadesiz YP Mevduatlar	729.318	765.875	321.902	-4,8%	126,6%
M1	1.186.629	1.240.406	712.833	-4,3%	66,5%
Vadeli TL Mevduatlar	1.136.917	1.095.554	927.293	3,8%	22,6%
Vadeli YP Mevduatlar	979.495	1.044.769	817.417	-6,2%	19,8%
M2	3.303.041	3.380.728	2.457.543	-2,3%	34,4%
Repo	21.732	21.098	29.544	3,0%	-26,4%
B Tipi Likit Fonlar	27.570	26.694	40.302	3,3%	-31,6%
İhraç Edilen Menkul Değerler	45.886	48.822	47.806	-6,0%	-4,0%
M3	3.398.229	3.477.342	2.575.195	-2,3%	32,0%
Dolarizasyon (YP Mev/Top.Mev)	54,6%	56,6%	49,3%	-3,5%	10,8%
Toplam TL Krediler	2.344.011	2.344.013	1.642.689	0,0%	42,7%
Bireysel TL Krediler	876.055	872.990	617.803	0,4%	41,8%
Ticari TL Krediler	1.467.955	1.471.023	1.024.886	-0,2%	43,2%

EKONOMİK VERİLER

	Yİ-ÜFE (%)	TÜFE (%)	GSMH (%)	İTHALAT (milyon \$)	İHRACAT (milyon \$)
2007	5,9	8,4	4,7	170.048	107.184
2008	8,1	10,1	0,7	201.800	132.000
2009	5,9	6,5	-4,8	140.775	102.165
2010	8,9	6,4	9,2	185.493	113.930
2011	13,3	10,5	8,8	240.842	134.907
2012	2,7	6,2	2,2	236.544	152.537
2013	7,0	7,4	4,0	251.651	151.869
2014	6,4	8,2	2,9	242.200	157.800
2015	5,7	8,8	4,0	207.234	143.839
2016	9,9	8,5	2,9	198.602	142.606
2017	15,5	11,9	7,4	234.000	157.000
2018	33,6	20,3	2,6	223.082	168.088
2019	7,4	11,8	1,0	203.000	172.000
2020	25,2	14,6	2,0	209.500	160.500

YATIRIMLARIN GETİRİLERİ

	DOLAR	EURO	BİST	MEVDUAT
ARALIK 2019	3,5%	5,5%	10,0%	0,9%
OCAK 2020	0,5%	-1,1%	4,1%	0,8%
ŞUBAT 2020	4,2%	4,1%	-11,0%	0,8%
MART 2020	6,8%	4,9%	-15,4%	0,7%
NİSAN 2020	4,9%	5,3%	12,8%	0,7%
MAYIS 2020	-2,3%	-0,1%	4,4%	0,6%
HAZİRAN 2020	0,4%	1,3%	10,4%	0,6%
TEMMUZ 2020	1,4%	6,2%	-3,3%	0,6%
AĞUSTOS 2020	5,6%	7,1%	-4,3%	0,8%
EYLÜL 2020	4,5%	4,1%	6,2%	0,8%
EKİM 2020	8,6%	6,8%	-2,9%	0,9%
KASIM 2020	-6,4%	-4,0%	15,4%	1,2%
ARALIK 2020	-4,6%	-2,1%	15,0%	1,3%
SON 12 AY	24,9%	36,8%	29,1%	10,2%

DOLAR	2015	2016	2017	2018	2019	2020
OCAK	2.4219	2.9662	3.7942	3.7608	5.2876	5.9833
ŞUBAT	2.5123	2.9665	3.6143	3.8065	5.3273	6.2371
MART	2.6181	2.8300	3.6427	3.9560	5.6386	6.6596
NİSAN	2.6607	2.8064	3.5568	4.0472	5.9671	6.9845
MAYIS	2.6635	2.9613	3.5398	4.4889	5.8718	6.8260
HAZİRAN	2.6898	2.8900	3.5232	4.6166	5.7654	6.8555
TEMMUZ	2.7889	3.0180	3.5290	4.8938	5.5326	6.9497
AĞUSTOS	2.9231	2.9597	3.4472	6.4178	5.8245	7.3393
EYLÜL	3.0306	3.0058	3.5784	6.0010	5.6539	7.6662
EKİM	2.9202	3.1080	3.7768	5.5303	5.7186	8.3232
KASIM	2.9161	3.4236	3.9461	5.1742	5.7507	7.7892
ARALIK	2.9233	3.5255	3.7787	5.2985	5.9507	7.4327

EURO	2015	2016	2017	2018	2019	2020
OCAK	2.7446	3.2350	4.0632	4.6812	6.0447	6.5983
ŞUBAT	2.8198	3.2364	3.8291	4.6523	6.0685	6.8716
MART	2.8125	3.2148	3.8921	4.8761	6.3302	7.2107
NİSAN	2.9763	3.1966	3.8814	4.9005	6.6851	7.5963
MAYIS	2.9199	3.2965	3.9629	5.2525	6.5438	7.5907
HAZİRAN	3.0036	3.2135	4.0198	5.3406	6.5625	7.6858
TEMMUZ	3.0561	3.3506	4.1399	5.7137	6.1684	8.1628
AĞUSTOS	3.2775	3.2970	4.1504	7.4869	6.4523	8.7441
EYLÜL	3.4002	3.3608	4.2099	6.9631	6.1783	9.0999
EKİM	3.2125	3.4055	4.3927	6.2847	6.3830	9.7160
KASIM	3.0850	3.6430	4.6747	5.8843	6.3289	9.3306
ARALIK	3.1896	3.7176	4.5237	6.0354	6.6741	9.1329

BİST	2015	2016	2017	2018	2019	2020
OCAK	889,5	734,8	863,0	1.195,3	1.040,7	1.191,4
ŞUBAT	841,5	758,1	874,8	1.189,5	1.045,3	1.059,9
MART	808,5	832,7	889,5	1.149,3	937,8	896,4
NİSAN	839,5	853,3	944,2	1.042,8	954,2	1.011,1
MAYIS	829,8	778,0	975,4	1.006,5	905,9	1.055,2
HAZİRAN	822,5	768,2	1.004,4	899,2	964,9	1.165,2
TEMMUZ	799,1	754,1	1.075,3	969,5	1.020,8	1.126,9
AĞUSTOS	752,1	759,7	1.100,1	927,2	967,2	1.078,6
EYLÜL	742,1	764,9	1.029,1	999,6	1.050,3	1.145,2
EKİM	794,1	785,4	1.101,4	902,0	984,7	1.112,4
KASIM	752,3	740,0	1.039,8	954,2	1.039,8	1.283,6
ARALIK	717,3	781,4	1.150,2	912,7	1.144,2	1.476,7

	MÜDÜR	ADRES	TEL NO
İstanbul	Murat Aktuvar	Esentepe Mah., Ali Kaya Sok., Polat Plaza A Blok	(212) 268 04 30
Finansal Kurumlar / İst.	Hasan Hüseyin Maraş (vklit)	Esentepe Mah., Ali Kaya Sok., Polat Plaza A Blok	(212) 373 73 09
Merkez / İst.	Esra Görkem Alkan	Valikonağı Cad. No:1, Nişantaşı	(212) 373 71 11
Bakırköy / İst.	Semra Oktayoğlu (vklit)	İncirli Cad. Yeşilada Sok. No: 2	(212) 543 33 67
Çifttehviz./ İst.	Umut Y. Mangırcıoğlu	Bağdat Cad. No:198	(216) 302 69 22
Moda / İst.	Şule Çetinkaya	Moda Cad., Rıza Paşa Sok., No:1, Kadıköy	(216) 348 12 73
Ankara	Ulaş Coşkun	Uğur Mumcu Cad.No:42/A,Gaziosmanpaşa,Çankaya	(312) 431 11 80
İzmir	Turan Gürbüz	Gazi Bulvarı Köstepen hanı No:68/A	(232) 483 00 42

TURKISH BANK MÜŞTERİ DESTEK HATTI : 0 (212) 373 73 73

TURKISH BANK (UK) LTD

ŞUBE	MÜDÜR	ADRES	TEL NO
London Branch	Sibel Uzun Ay	84-86 Borough High Str. London SE1 1LN	(44-207) 403 5656
Relationship Banking	Sibel Uzun Ay	84-86 Borough High Str. London SE1 1LN	(44 207) 403 5656
Harringay	Melek Varol	577 Green Lanes, Harringay London N8ORG	(44-208) 348 9600
Palmers Green	Mustafa Dervish	391 Green Lanes, London N13 4JG	(44-208) 447 6870

TÜRK BANKASI LTD.

ŞUBE	MÜDÜR	ADRES	TEL NO
Lefkoşa/Merkez	Serpil Şah Avaracı	92, Gime Cad.	(392)600 33 33
Lefkoşa/Köşklüçiftlik	Lerzan Hazerli Yücel	Mehmet Akif Cad.Çığır Apt.No2 Köşklüçiftlik	(392)227 85 17
Lefkoşa/Kaymaklı	Aydın Başol	Kemal Aşık Caddesi No:66, K.Kaymaklı	(392)227 73 80
Lefkoşa/Çarşı	Nadir Kenanoğlu	Uray Sok. Belediye Pazarı yanı	(392)229 11 67
Lefkoşa/Yenikent	İşıl Y. Göksoyulu	Belediye Bulvarı Akview Apt No:93D, Gönyeli	(392)223 38 53
Gazimağusa	Gürhan Kandemir	24, Limanyolu	(392)366 53 27
Girne/Girne	Emine Tomruk	Ramadan Cemil Meydanı No:1	(392)815 21 01
Girne/Alsancak	Dergül Çalikan Mollaoğlu	206 Karaoğlanoğlu Cad. Engindereli Dükkanları No.6-7	(392)821 33 98
Güzelyurt	Şebnem Atalar	Ecevit Cad., Piyale Paşa Mah. No.3-4	(392)714 21 98
Gemi Konağı	Şebnem Atalar	Ecevit Cad., No:42	(392)727 78 58

Eski aylara ait raporlar Turkish Bank web sitesi www.turkishbank.com'dan sağlanabilir.
Abone olmak isteyenler mdh@turkishbank.com adresine e-posta yollayabilirler.

Yazışma Adresi	: Vali Konağı Cad. No:1 Nişantaşı, İstanbul 34371 Türkiye
Telefon	: +90 212 373 63 73
E-posta	: rapor@turkishbank.com veya mdh@turkishbank.com